

Lördag den 21. oktober -- Tirsdag den 24. oktober 1944.

Östfronten. Fra nordfronten meldes at russerne nå står langs den norsk-russiske grensa på en 80 kilometer bred front. Russiske commando-tropper har foretatt et tokt mot baser på Varangerhalvøya. Nikkelgruvene på den finske sida av grensa er på russernes hender. Evakueringa av de norske grensedistrikter fortsetter. Tyskerne rekvirerer alle biler i de truede områdene. Finnene fortsetter jaginga av de tyske styrkene nordover, og står nå over 50 kilometer nord for Kemijärvi. Fra den øst-Prøyssiske fronten meldes ikke mye. Tyskerne har trukket seg tilbake fra begge sider av Tilsit, og den røde arme har tatt byen Geldap. -- Fra de andre deler av østfronten kommer andre seirmeldinger. Beograd er tatt, likeså Debrecen, og tre russiske armeer rykker nå mot Ungarns hovedstad Budapest. Russerne har rykket over elva Sava, og har tatt byen Semlin. Som følge av minelegging av Donau er trafikken på elva sunket til bare 40% av det som var før. Ved elva er byen Vaja tatt. Det er foretatt harde luftangrep mot mål i Ungarn, Tsjekkoslovakia og Jugoslavia fra baser i Italia.. Fra Hellas meldes at Eubøa, sør for Attika, er befrikket for tyskerne. Nord for Athen er byen Lamnes tatt.

Vestfronten. Byen Aachen er endelig tatt av de allierte etter meget hard kamp. Denne by var det som var det gamle tyskerrikes keiserstad, og det var her vikingene i sin tid gjorde keiserlottet om til stall for de hestene vikingene dro med seg på herjing inn i landet. Nå er byen best karakterisert som en ruinhop. Innatakelsen skjedde 10 dager etter at de allierte hadde bydd sen tyske kommandanten overgivelse. Dette ble avslått, og byen ble den første av de tyske byer som går sin undergang imøte. De amerikanske troppene rykker fra Aachen videre inn i landet mot Köln. Kampen for å frigjøre havna i Antwerpen fortsetter, det vil si kampen om Scheldemunninga. De allierte har fortsatt framgang, og har fridd Zeebrügge. Når kampen om denne meget viktige del av vestfronten er ferdig vil dette åpne muligheter for storstilte operasjoner videre. På Walcheren er byen Breschen tatt. Kanadiene har gått over Rosendal-kanalen, og har rykket omlag tjue kilometer videre. Kilen ved Nijmegen er utvida betraktelig. -- Den allierte flyoffensiven fortsetter med uforminska styrke. Blant de siste mål har vært Hannover, Braunschweig, Münster, Hamm, og Neus. Britiske fly av kystkommandoen har vært på tokter langs norskekysten, men uten å treffe på et eneste tysk skip. Bombere har gått til åtak mot havna i Haugesund, der to tyske luftvernskip blei skadd, og to forsyningskip satt i brann. Utafor Sveriges vestkyst er et tysk forsyningskip sunket etter en eksplosjon.

Italia. I Italia har Cessano og Cervia tatt av de allierte, og elva Salvia overskredet. Ellers meldes om jevn framgang på alle avsnitt av den italienske fronten.

Stillehavsfronten. Framgangen på Fillippinene fortsetter. På Øya Leute er det landsatt over 100000 mann, og byene Taklevan og Dulag med flyplasser er tatt. Ved den amerikanske landgang på Fillippinene er japanernes rörslefridom i det sørlige Stillehavet blitt sterkt begrensa. Videre betyr det faktum at amerikanerne får flyplasser på Fillippinene til rådighet at japanerne vil bli ytterligere trua fra lufta både i Kina, i Sør-Stillehavet og i selva Japan.

Desverre syner det seg at det er enkelte som i sin distribusjonskrets har holdt avisa tilbake. Vi håper at disse mennesker ikke vil stå i vegen for at andre skal få lest avisa.

Vi takker: N. : 25.- , O. : 50.- , S. : 17.-

Og så igjen : På gjensyn, og takk for idag !

FATT FANN

Nr. 41. Onsdag 1. nov. 1944. 4. årg.

Nygårdsvold 26.10.44.

A K T U E L T

Fra Hjemmefrontens Ledelse.

Etter oppfordring fra Hjemmefrontens Ledelse tar vi inn følgende to rettleiinger, den ene berekna på tillitsmenn og andre som tar del i illegalt arbeid, den andre på de bønder som ennå ikke har forstått at det er på hög tid å syne seg som gode nordmenn. Vi underskriver de to rettleiinger fullt ut, og etter dette kan en være sikre på at vi ikke skal legge fingrene imellom når det gjelder å offentliggjøre navna på de bønder som fortsatt driver sin skitne svartbörstrafikk..

25.10. 1944.

Fra Hjemmefrontens Ledelse.

Vi har nettopp fått vite at fienden skal gå i gang med drastiske tiltak for å knekke motstandsbevegelsen i Norge. Vi må være forberedt på razziaer, avsperringer, arrestasjoner og terror i hittil ukjent omfang. Enkelte steder er allerede angrepet begynt, og hovedoffensiven er forestående.

Den norske motstandsbevegelse lar seg ikke knekke. Men situasjonen er alvorlig. Vi må besikke vårt hus og holde hodet klart. Ved omtanke, kald berekning og disiplin skal vi bryte angrepet.

Vi har gitt følgende dagsordre :

1. Legg omhu og arbeide i dine forsiktighetsforanstaltninger. Ta ingen unødvendige sjangser. Saken krever modig innsats, men dumdrighet er fiendens forbundsfelle. Uforsiktighet og tankeløshet kan få de alvorligste følger for landet. Den uforsiktige rammer ikke bare seg selv.
2. Skriv minst mulig. Brenn overfløidige papirer idag. Gå minst mulig rundt med hemmelige papirer på deg. Må du gjøre det, gjem dem godt.
3. Oppbevar alt hemmelig stoff slik at ikke fienden finner det ved husundersøkelse eller razzia. Rett på dette idag.
4. Alle navnelister er forbudt. Tilintetgjør dem med det samme.
5. Snakk ikke til noen utenforstående om ditt arbeid i Hjemmefronten, ikke til din beste venn, ikke til din kone. Gjør dette til regel fra idag.
6. Pass ditt eget arbeid, og ikke legg deg opp i andres. Vær ikke nysgjerrig. Det gjelder å vite minst mulig.
7. Se deg for. Fienden kan sitte på vakt der du venter å finne en medarbeider. Forviss deg på forhånd om at alt er klart.
8. Gå i dekning når det er fare for at du kan bli tatt. Bli der til faren er over, husk at fienden alltid slår til med det samme. Forveksle ikke lettsinn med not.
9. Du som står utenfor det aktive hjemmefrontarbeide må tie stille med det du tilfeldigvis får vite eller kommer over. Det er din plikt.

Hjemmefrontens Ledelse.

20.10.44.

Fra Hjemmefrontledelsens Bondegruppe.

Vi sendte for kort tid siden ut en advarsel til de bønder som driver med svartebørs. Nå er advarslenes tid forbi. Oppkjøpere for tyskerne, svartebörshaier, alle som i det hele tatt ågrer med mat og klær vil heretter bli navngitt i kringkasting og aviser, og etterpå vil de få et alvorlig oppgjør med norske domstoler.

Vi må derimot tilrå mest mulig hjelpeaksjoner, så vanskelig som ernærings-situasjonen nå er for store deler av befolkningen, og så påkrevet som det er at flest mulig kan skaffe seg litt ekstra matvarer for å kunne legge opp et lite matforråd, - og det haster med å gjennomføre dette. Det er ikke meningen at matvarene skal gis bort, men det må under ingen

omstendigheter for husdyrprodukter: Kjøtt, smør o.s.v. tas mer enn en og en halv gang produsent-maksimalpris. Og for planteprodukter: Grønnsaker, poteter m.v. ikke mer enn detaljprisen fra forretninger.

Den alminnelige faste arbeidsstøkk i industrien, de fastlønte funksjonærer i bedriftene så vel som i offentlig tjeneste og flere andre, har ingen lønnsforbedring fått sidan før krigen, og kjemper med økonomiske vanskeligheter. Det er først og fremst disse som skal hjelpes, men hvorslags hjelpeaksjon blir det når du tar mange ganger førkrigspris for din varer. Et salg som for eksempel forutsetter 7 a 8 kroner for et kilo sauekjøtt er ingen hjelpeaksjon, men svartebørs. Landet krever idag din innsats som et solidarisk medlem av det norske folk.

Hjemmefrontledelsens bondegruppe.

H E I M E F R O N T - N Y T T

Elverum. I en trefning i nærheta av Elverum mellom norske gutter og tyskere har en del blitt såra på begge sider, derav flere meget alvorlig.

Hokksund. Övre og Nedre Eiker har i de siste dager i forrige uke vært utsatt for en razzia av meget store dimensjoner. I denne tid ble all trafikk til og fra disse distriktene forbudt, og tyskerne kjørte med høyttalerbiler gjennom gatene og varskudde folk om at de risikerte livet ved å gå utafor sine leiligheter eller eiendommer. Skolebarn som var reist fra andre steder til Hokksund, ble fulgt av tyske militære til bake på togene. Tyskerne skal ikke ha hatt stort utbytte av sipe undersøkelser, men det ble skutt en del nordmenn, hvor mange kan ennå ikke fastslåes med sikkerhet.

Full samling? En artikkel av P. Furubotn i kommunistenes organ "Alt for Norge", der det framsettes krav om at kommunistene blir representert i Hjemmefrontens Ledelse, har vakt gjenklang i vide kretser. Mellom anna har avisa "Fritt Norge" i sitt siste nummer en lederartikkel, der det også slås til lyd for full samling. Avisa mener i midlertid at dette vil være best, dersom kommunistene ikke ble representert som parti, det vil si at det kommunistiske partiet ble oppløst. Vi skal seinere komme inn på dette spørsmål i en lengere artikkel.

Telemark. Som kjent var det ikke lenge sida vi meldte om at en alliert fly styrta ned i Telemark, etter å ha gått på Skorvefjell i nærleiken av Seljord. Nå har ennå et fly styrta ned, men denne gang et tysk, med omlag 17 passasjerer. Også denne gang gikk flyet på Skorvefjell Drammen.

Drammensfjorden ble minelagt natt til søndag. Fleire miner har drevet mot land og eksplodert. Russiske krigsfanger er brukt til å demontere miner. Svelvik er på grunn av minefare delvis evakuert.

Sandvika. En fabrikk i Sandvika ved Oslo er sprengt i lufta. Fabrikken arbeidet utelukkende for tysk rekning.

Drammen. Et større sukkerlager forsvant fra Östbanens Forbruksforening forrige uke. Samtidig forsvant sukker og mel fra fabrikken Risto i Drammen. Denne fabrikken produserer utelukkende for tyskerne. I alt var det 1700 kilo sukker som ble borte. Sukkeret fra Forbruksforeningen var et såkalt kriselager, som en kunne vente tyskerne rekvirerte hvilken dag det skulle være.

Den frie presse. Vi tillater oss å sitere "Ja, vi elsker", 23.10.44: "Den frie presse blir ofte klandret for at den navnes det er rart at dette skal bebreides oss, da disse saker alltid skaffar oss en mengde ekstraarbeide. Noen ekstraprovisjon for antall navngitte får vi så men ikke. Derimot blir det gjort oss klart at vi har tatt fullstendig feil, at den navngitte bestandig har hatt Norges vel for öye, at han har handlet i god tro o.s.v. Og slik kan det ofte se ut, men da glemmer vi ett: Norge er i krig. En handlemåte som i fredstid er så åpenbart fornuftig og all right er i krigstid ofte gal, selv om ens subjektive og objektive skjønn går i en annen retning. Vi har alle det hen-

syn å ta, at vår oppførsel og vår virksomhet ikke må være slik at fronten brytes av den grunn. Uten å ville gå redaktör Rottenikken i næringen må vi av og til feste oppmerksomheten på foretagelser som etter vår mening er uriktige. Det hele kan synes idiotisk fra et samfunnsmessig, fra et økonomisk, ja ofte fra et norsk synspunkt. Vi er i krig, og vi gir ikke ut frie aviser for å skaffe tilveie rent underholdningsstoff. Vi gjør det ene og alene for stadig å feste oppmerksomheten på krigens problemer, å innskjerpe nødvendigheten av det ene som fører til seier: Kamp, kamp og atter kamp." ---

Vi er fullt enig med vår kollega. "Fritt Fram" kommer heller aldri til å bli reint underholdningsstoff, det kan svarthandlere, byggebaroner, samfunnsstötter som spiller på to strenger o.s.v. merke seg. Vi skal ta kampen opp mot disse individer som så treffende er blitt kalt "heimefrontens parasitter". Vi skal trekke dem fram i lyset og til offentlig beskuelse, enten de søker å dekke seg bak "jössing"-maske eller ei. Samstundes skal vi føre kampen mot alle direkte fiender, nazier og tyskere, samt mot dem som søker å arbeide for egeninteressene i denne tid. Vi sikter ikke minst til den del av befolkninga som er medinteressert i fabrikkene, og som derfor av alle krefter arbeider for en så passiv krigføring som mulig, - for å spare sin egen skitne pengepung. Disse folk er det vi bekjemper, og som vi skal bekjempe så lange vi kan. Sjöl tar disse mennesker ikke den ringeste risiko, de passer alltid å ha sine viserguttter av alle aldre til å springe for seg. Og viserguttene springer, dels på grunn av at de innbiller seg å gjøre noe patriotisk, og dels fordi de er økonomisk avhengig av sine herrer. . . . Når den tid kommer vil mange av disse sofa-jössinger finne fram sin flosshatt og sin lange 17-maisløyfe for å rope hurra for Norge og kongen! . . . Skal vi la dem få lov til dette? Nei, og atter nei. Fridommen er ikke noe vi skal komme til å få som ei gave, og så rope hurra for den etterpå. Kampen for fridommen vil komme til å kreve tunge ofre av folket vårt. Og den som ikke yter sitt bidrag i kampen, har heller ingen rett til å opptre som den store patriot når kampen er vunnet. Og idag kreves det, som det står i artikkelen vi har sitert: Kamp, kamp og atter kamp!

Red.

F R A M A N G E K A N T E R

BEFRIELSEN AV VÅRT LAND HAR TATT TIL I NORD. De første områder av norsk jord er etter fire lange og tunge år endelig fri fra nazityrraniet. Sist torsdag ble det meldt at Kirkenes var befrikk av russiske tropper som hadde rykket over grensa i nord. Inntakelsen av Kirkenes foregikk så hurtig at tyskerne ikke rakk å få med seg de store lagrene de hadde i byen. Norsk ungdom tok sårede soldater under behandling ved Röde Kors - hjelpeestasjoner som var oppretta, og synte under de verste kamphandlingene det største mot og den største offervilje. Sovjet-aviser har mange lovord å si om den norske ungdommens innsats. Norske styrker tar allerede del i kampen sammen med de russiske våpenfeller. Norske fiskere stilte sine fartöyer til disposisjon for de russiske styrkene ved overfarten over en fjordarm, og utförte og et meget godt arbeid. Av steder utenom Kirkenes er Svanvik, Elvenes, Björnevatn og Jakobsnes på allierte hender. Den tyske tilbaketrekkinga fortsetter.

Tyskerne og quislingene er ikke seine om å sette sitt propaganda-apparat i sving med de verste historier fra bolsjevikhordenes myrderier. Nakkeskuddene og deportasjonene, skjending og barnemord har allerede tatt til i spaltene i Fritt Folk, Aftenposten, Drammens Tidende, Nationen, Rjukan Dagblad, Telen, Fylkesavisen og hva de nå heter alle disse "prostituerte bladlus", for å si det med et ytterst treffende jutttrykk etter en kollega. --- Det norske folk vil ikke bite på denne lögnpropaganda, men ha full tillit til at russerne rykker inn i landet som befriere og venner, og etter avtale med landets eneste lovlige myndigheter, vår konge og vår regjering. Vi hilser dem velkommen, og håper at vi må få höve til å gjøre vår innsats ved våre tapre alliertesside i den felles kamp for en bedre verden. --- Kong Håkon og statsminister Nygårdsvold har talt over kringkastinga i London, og hilst våpenfellene velkommen som befriere.

Den norske forsvarssjef sendte igår kveld ut ei kunngjøring til de vepnede styrker på heimfronten. I denne heter det for det første at den endrede situasjon i nord ikke skal ha noen innflytelse på ordrene til de vepnede norske heimstyrker. Framleis gjelder det å unngå åpen kamp, og å bevare organisasjonene. Når det blir gitt ordre til aksjon, vil den komme gjennom vanlige kanaler, og bli kunngjort gjennom kringkastinga. Det advares videre mot falske paroler, og det pålegges dem som har med illegalt arbeid å gjøre å følge den dagsordre som er sendt ut av Hjemmefrontens Ledelse.

Retting. Desverre syner det seg at det i den dagsordre som er kommet fra Hjemmefrontens Ledelse til dem som har med illegalt arbeid å gjøre, har sneket seg inn en feil. Det står i punkt 3: Husk at fienden slår til med en gang. Det skal være: ikke slår til med en gang. --

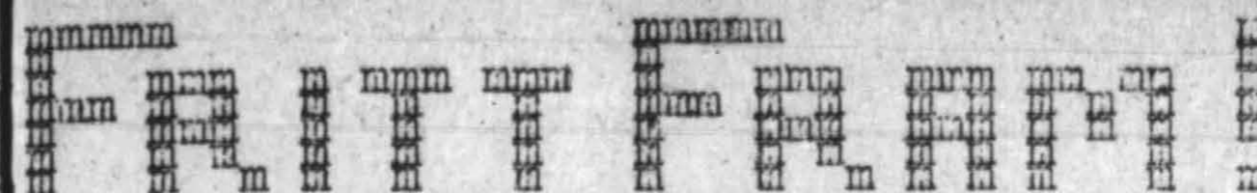
S I S T E N Y T T

Vestfronten. Slaget i Nederland fortsetter med uforminska styrke. Tyskerne trekker seg stadig nordover. Halvøya Sør-Beverland er nå på allierte hender, og eidet mellom halvøya og øya Walcheren utsettes for et stadig press. Den tyske retrett over de få bruer som ennå er heile over Maas fortsetter. Det meldes igår kveld at allierte styrker har nådd elva nord for Capelle. Sør for Schelde er 7000 tyske fanger tatt, og de gjenværende tyskere er pressa sammen på et meget lite område. Motangrep ved Venlo er slått tilbake med store tap for tyskerne. Byen Gões er tatt. Polske styrker har tatt byen Breda etter hard kamp. Tyskerne hadde før de rømte denne byen rana fra sivilfolket alt det hadde av verdisaker. Sida invasjonen i Frankrike tok til har de allierte tatt over 637500 fanger. -- Sterke allierte flyavdelinger har bomba tyskerne i alle deres skjulesteder og byer den siste uke. Som døme kan nevnes bombinga siste døgn. I løpet av 56 timer har byen Köln vært utsatt for fire kjempangrep, den ene gangen med over 4000 tonn bomber. Dette var det hardeste angrepet denne byen har vært utsatt for i krigen. Allierte fly har og angrepet mål i Bodø. Her ble 6 tyske fartøyer senka og minst 19 skadd. En tysk u-båt ble satt på grunn etter å ha blitt jaga inn i havna. Fra Italia meldes at de allierte styrker på 8. armés front har gått over elva Ronco ved Meldola. -- I Frankrike har motstandsørsla vedtatt å pppta samarbeide med de Gaulle. --- Churchill satte idag fram forslag om å forlenge det bestående parlaments levetid med et år. Han uttalte at det ikke var sikkert at det trengtes så lang tid før det kunne holdes vanlige valg att, men det ville være en fordel om den bestående koalisjon mellom de tre store partiene i England kunne bestå til krigen mot nazismen var ført til full seier. Om krigen mot Japan uttalte han at en måtte rekne med minst 18 måneders krigføring etter at Hitler var knust, før Japan var tilintetgjort. --

Østfronten. Fra nordfronten meldes at russerne har tatt en ny by i Nord-Finnland sammen med de finske styrkene. Denne byen er knutepunkt på en av de siste retrettvegene tyskerne har fra Finland inn i Nord-Norge. Det meldes fra Sverige at det blant de tyskere som er i Norge brer seg en sterk pessimisme. En rekner med et nytt Stalingrad i Nord-Norge. Fra kampene i Øst-Prøyssen meldes at russerne måtte brette seg en del tilbake i nærleiken av Goldap etter harde tyske mottak iforgårs, men at de snart gjenoppretta sine stillinger. Goldap ligger rett sør for Gumbinnen, som og er tatt. Fra den baltiske fronten meldes om fortsatt framgang. Fra Titus hovedkvarter meldes at friskarer sammen med den Røde Hær nærmer seg de veger som fører fra Hellas og nordover gjennom Jugoslavia. I Tsjekkoslovakia er det i løpet av de siste 20 dager tatt over 21000 tyskere til fange.

Stillehavet. Kampene med de flyktende japanske flåteavdelinger ved Forpasa fortsetter, og det meldes om mange senkninger. På øyete-øya har amerikanerne nådd et punkt bare 16 kilometer fra øyas vestkyst. Utafor Phillippinene er en japansk krysser senka og en skadd.

Takk for idag, og på gjensyn.

Nr. 43. Tirsdag nov. 1944. 4. årg.

A K T U E L T .

: Amerika i valg.

åra framover. Det er noe stort i dette, at et folk kan gå til en valgkampanje og til valg midt i en krig, som krever anspenning av alle krefter for seiren. Mens mange andre av de demokratiske stater har vært tvunget til å la de demokratiske rettigheter for en stor del kvile til etter at seiren over nazismen er vunnet.

Den amerikanske valgkampen slutta igår. Da hadde begge parters presidentkandidater holdt sine siste taler, og alt blitt stille før valget. Stemningen i Amerika er omlag som i en teatersal før teppet går opp. Det er en egen dirrende spenning i luften som ingen kan ta eller føle på. Likevel er det ikke noen angstfylt spenning. Ikke noe Gestapo eller Stapa står ferdig til å kaste en i fengsel om en ikke er fullt og heilt enig med "det statsbærende partiet", og ingen stemmeseddel blir granska. Det er noe som hører den totalitære staten til.

Republikanernes kandidat Thomas E. Dewey, og demokratenes Franklin D. Roosevelt vil idag utkjempe en meget hard dyst. Alle iakttakere er enige om at valget vil bli meget spennende, og det er ikke gitt noen å forutsi utfallet, hvem som vil bli De Forente Staters president i den kommende valgperioden. -- President Roosevelt bega seg igår til heimen sin i Hyde Park, hvorfra han igår kveld holdt ei siste tale til velgerne før slaget over alle amerikanske kringkastingstasjoner. Det samme gjorde guvernør Dewey, som var dratt til sin guvernørbolig. Roosevelt vil avgi sin stemme i Washington, og Dewey vil nytte ei urne i New York.

Men det er ikke bare president som skal velges. Både visepresident, kongressmedlemmer og andre skal velges. Valgdeltakelsen ventes å bli meget stor, større enn ved noe anna presidentvalg i Statene. --

Som før nevnt er utfallet av valget ikke sikkert. Men en ting veit vi, nemlig at uansett hvem som kommer til å seire, vil Amerikas Forente stater bli styrt i fullt samsvar med krigens krav, og at alt vil bli gjort fra dette samband for at Hitlertyranniet og den japanske nazismen skal bli feia bort fra jordoverflata.

For vårt eget vedkommende håper vi at det ikke vil ta for lang tid før vi sjøl kan følge amerikanernes eksempel, og gå til valg på våre styresmenn. For vi har i denne tida lært hva ensretting og diktatur betyr, hvilken lidelse det er for et folk å tape sin fridom. -- Norges folk vil når nazismen er slått vite å stå vakt om folkestyret, vite å knuse alle forsøk på å velte det, uansett hvorfra disse enn vil komme...

H E I M E F R O N T - N Y T T

Drammen. Vi har påpekt forholdet ved Stormoen Teglverk, som nå er omdannet til kassefabrikk for tyskerne. Såvel bedriftsledelse som mange av arbeiderne har synt en meget stor iver i å få arbeidet med å lage potetkasser til å gå unna. Søndag kveld skjedde tre eksplosjoner ved fabrikkens, og skaden skal være meget omfattende.

Sande. Vi gjengir nok en svartehandler av format fra Sande. Denne gang er det BOLSTAD, Galleberg st. vi må stemple som en meget dårlig nordmann, som en av de haier som har tjent på andres nød. Han vil få sin straff.

Notodden. De siste dager har det vært foretatt mange arrestasjoner igjen på Notodden. Blant de arresterte er det fleire som før har sittet inne på Grini etter den store razziaen ifjor høst.

S L Å D E T N E D :

Norges Næringssamband er nylig blitt opprettet ved en quislinglov av den vanlige sorten, som skal gjelde uten hensyn til Grunnlovens bestemmelser. Forrederne er ute med nye knep. Sambandet skal drive næringsgruppene inn under full nazifisering: Bøndene, fiskerne, håndverkerne, industrien, handelen, skibsfarten, transporten, bankene, forsikringsvesen, hotellvirksomheter.

Vi kjenner til hensikten med slike samband. De skal gjøre folket til et effektivt og lydige redskap i nazistenes hender. Slik som i Tyskland. Der er arbeidsytelsen stor nok, og satt inn i en retning som bærer hodestups i avgrunnen.

Sambandet er et rent N.S.-tiltak som legger makten over næringslivet i hendene på en liten klikk av forredere som hele folket mistror og forakter. Derfor skal dette lumske forsøket slås ned:

Enhver sann nordmann nekter å godta noe medlemskap i bransjeorganisasjon eller forbund under Norges Næringssamband.

Det er nå mere enn 2 år siden Quisling gjorde sitt første forgjeves sambandsforsøk med lærerne. Han brukte de hardeste midler og fikk hjelp av tyskerne - vi husker Kirkenesferden. Men han knekket ikke motstanden.

Næringssambandet skal skaffe quislingene veldige summer gjennom kontingenten. Men først og fremst skal det brukes til å registrere arbeidskraften i de forskjellige yrker til innsats på fiendens side. Tyskerne trenger folk til krigen og til sine krigsviktige tiltak. Quisling lurte stadig på en anledning til å mobilisere de beste årsklasser. Den hissige propagandaen i forbindelse med begivenhetene i Nord-Norge viser hva han sikter imot. Mobiliseringstrusselen er i øyeblikket farligere enn noen sinde.

Vår ungdom har nylig vist hvordan quislingenes planer skal slås ned. Av de 80 tusen i alderen 21 - 23 år som blev innkalt i vår, har makthaverne bare fått tak i 300 mann hittil. Den sikre kurs som ungdommen har holdt forplikter alle nordmenn til å ta like klart standpunkt. Ingen skal våge å svike dem. Hjemmefronten krever at de grupper som rammes av den nye lov, yter like hensynsløs motstand som andre grupper før dem, og viser samme ranke holdning som vår ungdom.

Nå gjelder det disiplin fremfor alt. Gitt ordre skal følges uansett personlige ofre. I situasjonen idag skal hver mann kjenne at han er under oppsikt, og den som ikke følger parole skal stemples som sviker mot sin stand og mot sitt land. Samhold er det beste vern og det skarpeste våpen vi har - idag som før.

Paroler som skal følges:

1. Ingen svarer på brev fra eller sender brev til Sambandet eller underavdelinger.
2. En unngår å la sin bedrift registrere, og nekter og hindrer all registrering av arbeidere og funksjonærer i bedriften.
3. En betaler ikke kontingent, men legger alle krav om innbetaling til side og lar seg pante.
4. Ingen tar imot hverv eller stilling i Sambandet.

Forøvrig gjelder følgende: Søk råd på rette sted. Sørg for økonomisk støtte til dem som kommer i vanskeligheter under kampen.

V E R S T E R K ! G J Ö R A N D R E S T E R K E !

Hjemmefrontens Ledelse.

Britisk sosialpolitikk.

Det var i desember 1942 sir William Beveridge la fram sin plan for en samla britisk sosialtrygd. Sjelden har vel noen politisk plan fått en så stor og almen tilslutning av det breie lag av folket i Storbritannia. Folket var begeistra, og dette gav seg utslag i sterke krav om at planen måtte bli satt ut i livet. Den britiske regjering var stort sett enig i planen, men tok forbehold på ei rekke av de oppsatte punkter. Av denne grunn ble folk, som rimelig er, redd for at Beveridgeplanen ville komme til å bli lagt til side, eller i alle fall bli meget redusert. Mistraa mot regjeringa er imidlertid gjort til skamme. For ei tid sida la nemlig den britiske regjering fram ei kvitbok med forslag om ny sosialtrygd i Storbritannia. Planen er i det store og heile Beveridgeplanen, med en del endringer i positiv og negativ lei. På enkelte steder er planen meire videregående enn den opprinnelige, mens det på andre steder er redusert endel. Som dømer på dette kan nevnes at mens Beveridge foreslo trygd mot arbeidsløse med ubegrensa tidsfrist, foreslår regjeringa ei begrensning til 30 uker. -- Det er et viktig problem for England å få ordna sine sosiale forhold. Ikke så å forstå at landet på alle sosiale forhold har ligget tilbake. Det var til dømes arbeidsløsetrygd i England lenge før vi her i Norge fikk noe tilsvarende. Men på mange måter må det nok sies at England ligger etter. Sjukestrygden er privat, og overlatt til ei mengde private sjukekasser, fagforeningskasser og forsikringselskaper. Administrasjonsutgiftene ble derfor omlag dobbelt så store som i Norge. Det var videre ikke trygd for andre enn hovedpersonen i familien, og ting som spesialbehandling, fødsler og begravelser ble det ikke uta noen støtte til i det heile tatt. Medisin måtte den trygdede også koste sjøl. Heller ikke hadde landet noe eget sosialdepartement, ingen samlende ledelse av det sosiale arbeidet. Alt dette -, og mye, mye meir er det som nå søkes retta på i den nye plan for sosialtrygd. -- Og planen kommer alle til gode. Kvinner, barn og sjølstendig næringsdrivende kommer alle inn under den. Nå vil 47,5 millioner mennesker komme inn under trygden, mens det før var bare 20 millioner mennesker som var heilt eller delvis trygda i England.

Planen bygger på tre grunnprinsipper hos Beveridge: 1. Understøtting og helsepleie for heile folket i sjukdom. 2. En effektiv sysselsettingspolitikk etter krigen. 3. Barnetrygd. ---

Med omsyn til barnetrygden, så er det en meget svar affære. Hvert barn skal ha ei støtte av 5 shilling pr. uke. Før krigen var en shilling verdt omlag ei norsk krone, og leveomkostningene har stigi med omlag 30% sida da i England. Utenom direkte pengestønna skal det ytes hjelp i form av varer. Beveridge hadde forelagt en plan med 8 sh. pr. uke, men hadde ikke da rekna med anna enn direkte pengehjelp. Fra Norge husker vi diskusjonen om det skulle ytes trygd i form av penger eller "in natura" innen Barnetrygdkomiteen av 1936. England har altså valgt en mellomveg. Videre blir det ved hver fødsel utbetalt 4£. (1£ = 20 sh.) Gifte kvinner i arbeid skal ha fulle sjukepengar i 13 uker ved fødsler. Alle utgifter til lege, medisin, sjukehus o.l. skal heretter dekkes av trygden. Sjukepengar, omlag 24 sh. pr. uke, kan en ta mot opptil 3 år. I Norge er grensa 1/2 år. Om en etter denne tid fortsatt er sjuk kommer en inn under uførhetstrygden. For gifte hovedpersoner er sjukepengene større, fra 40 sh. og oppover i forhold til forsørgelsesbyrda. Gardbrukere og andre sjølstendig næringsdrivende får sjukepengar etter fire uker. --- Etter planen vil det bli full ulykkestrygd som i Norge. Før har det bare vært visse arbeidere som har hatt ulykkestrygd, som til dømes gruvearbeiderne. -- Alderstrygden vil og bli et meget stort apparat, og dette vil auke etter hvert. For i England som i Norge er det slik at det etter hvert vil bli fleire og fleire gamle i de åra som kommer. Satsene for alderstrygden ligger en god del over dem som Beveridge foreslo, og ikke så lite over de norske minstesatser.

Gjennomføringa av denne store planen krever store utlegg. Før krigen var utgiftene til sosialt arbeid i England 411 mill. £., eller omlag 8 milliarder norske førkrigskroner i året. Ved gjennomføringa av den nye sosialplan vil dette auke til omlag 650 mill. £., eller til omlag 13 milliarder norske kroner. Finanseksperter sier at dette vil bli omlag 8 - 9 %

av den antatte britiske nasjonalinntekt etter krigen, og de meiner at planer fullt ut finansielt forsvarlig. Halvparten av beløpet rekner en skal komme inn ved beskatning, mens resten skal søkes dekket ved trygdepremier. Disse vil likevel bli meget høge. En vanlig arbeider vil av hver ukelønn måtte betale omlag 10 kroner til trygden. Og her er vi ved en av planens største svakheter. Ved fastsetting av størrelsen på premiene, er det ikke tatt omsyn til de ulike inntekter. Alle er skåret over en kam. Men dette kan ennå rettes på, da planen ennå er bare en plan og et forslag... Den er ennå ikke hverken vedtatt eller satt ut i livet. Det britiske parlament imidlertid fått den forelagt, og alt tyder på at den skal gå gjennom. Sir William Beveridge, som av alle reknes for "planens far" har i det høve holdt sin første tale i parlamentet, der han kom inn på alle punkter i planen som nå er lagt fram.

For oss i Norge er det av interesse å se hvordan "det konservative England" etter hvert blir nødt til å skifte karakter, å se at dette land også blir virkelig demokratisert. Sosial-planen er et ledd i denne demokratiseringsprosess. Den er et steg i den utvikling som vil tvinge seg fram over alle landegrenser, og som vil avskaffe de usunde leiligheter på Østkanten i Oslo så vel som slumkvarterene i Londons East End. Vi hilser denne utvikling med glede ...

K R I G S -- S T E N O G R A M M E R

Østfronten. I anledning 27-årsdagen for den russiske revolusjonen har marskalk Stalin holdt ei tale igår. Tala varte i 42 minutter. Stalin tok til med å si at det ikke ville ta lang tid før røde faner valet over Berlin, og kom derpå inn på forholdet mellom stormaktene, som han betegner som meget godt. Han kom mellom anna inn på de resultater som var oppnådd på Dumbarton Oaks-konferansen, og fremheva betydningen av en internasjonal fredsorganisasjon med tilstrekkelige maktmidler til å knuse et hvert forsøk på å styrte verden ut i en ny krig øyeblikkelig. Han trakk en sammenlikning mellom stillinga idag og for tre år tilbake, og fremheva at de store seirene Den Røde Arme hadde oppnådd var et resultat av felles alliert innsats. Om krigens varighet uttalte ikke Stalin seg direkte, men sa: "Vi skal heise seirens flagg over Berlin, og det skal skje i nær framtid." -- Om stillinga på sjølve frontene er det ikke særlig nytt å fortelle sida sist. I nord har finnene tatt en ny by tilbake. I Ost-Prøyssen løper tyskerne storm forgjeves mot de russiske stillinger nord og nordvest for Goldap. I Ungarn raser kampen om Budapest videre med uforminska styrke. Tusener av mennesker søker å dra seg over bruene fra Buda til Pest, for derfra å komme ut av byen, men dette er meget vanskelig. To bruer er sprengt i lufta, mellom dem Margareta-brua. Mange mennesker omkom ved dette. Russerne står her i kamp med fire tyske panserdivisjoner og en SS-panserdivisjon. Tyskerne setter mye inn på å holde byen, da de er klar over den enorme betydning den har for forsvaret av den tyske sørgrensa. Når denne byen faller vil det neste store målet være Wien. Russiske fly bomber byen uavbrutt, og anretter store skader. -- Tito melder at grensa mellom Jugoslavia og Hellas nå beherskes av Titostyrker. Byen Monatri er tatt. Fra Albania meldes om gatekamper i hovedstaden Tirana.

Vestfronten. De voldsomme kampene i Nederland fortsetter. De allierte står i utkanten av Middelburg, som er det siste støttepunkt. av virkelig betydning på denne øya. Brittene og kanadierne står nå langs elva Maas fra sjøen inn i landet til Hertogenbosch. I Aachen-avsnittet søker tyskerne å demme opp for de allierte ved motangrep, uten at det lykkes. -- De heftige flyåtaka over mål i Tyskland fortsetter. I helga var over 5000 fly over mål i Tyskland. Og igår var over 1500 fly på vingene. 1110 tunge bombere med jagereskorte var over oljemål i Hamburg, og mellom de andre måla var Gelsenkirchen og Harburg. Stuttgart ble angrepet uten tap.

Italia. Bedringa i været har gjort det mulig å føre fram større styrker for de allierte på den italienske fronten. Havna i Genua er bombet av allierte fly, og to skip, derav et på 3000 tonn er senka.

Stillehavet. Japanernes tilbaketrekking på øya Omok i Phillippinene fortsetter. Amerikanerne bare 22 kilometer fra Beibei. I Kina har japanerne omringa Kweilin, og rykker sørover fra denne byen i Kwansiprovinsen.

Så igjen : Takk for idag, og på gjensyn !